

VERENIGING HOFWIJCK
Inhoudelijk
jaarverslag 2019

Voorwoord van het bestuur

Ook in 2019 werd er samengewerkt met Museum Swaensteyn. Het wordt steeds duidelijker dat die samenwerking voor beide instellingen voordelen oplevert. Vanaf juni organiseerden de musea de tweede editie van het evenement Voorburg Sculptuur. Beide exposities, zowel in Swaensteyn als op Hofwijck, trokken de aandacht van publiek én pers. Met Voorburg Sculptuur is een concept geboren dat de komende jaren langzaam aan uitgebouwd zal worden.

In dit jaarverslag vindt u ook een overzicht van de talrijke andere activiteiten en evenementen die werden georganiseerd, en vanzelfsprekend ook van de werkzaamheden van de vele vrijwilligers. Want zoals ieder jaar kunnen we weer vaststellen dat het succes van Huygens' Hofwijck mede is behaald dankzij de belangeloze, enthousiaste en betrokken inzet van ruim zeventig vrijwilligers voor huis en tuin. Zij verzorgen kassadiensten, zijn gastheer, of gastvrouw, zitten in de winkelcommissie, verzorgen cateringactiviteiten, rondleidingen, opknappwerkzaamheden en educatielessen en programmeren de zondagochtendconcerten in de winter.

In het verslagjaar namen we afscheid van bestuurslid Albert Verhaar. Hij was gedurende enkele jaren penningmeester, maar moest deze taak vanwege drukke werkzaamheden tot zijn spijt afstaan. Per 1 december van het verslagjaar neemt Wang Choy de functie tijdelijk waar, naast zijn werkzaamheden als secretaris van het bestuur waarvoor hij in juli 2019 door de ALV werd benoemd.

De zorgen omtrent de financiële situatie van de Vereniging en de gemeentelijk subsidie, die we in recente jaarverslagen steeds opnieuw uitten, zijn niet voorbij. Maar we zijn verheugd te kunnen melden dat er in goed overleg wordt gewerkt aan een structurele oplossing.

In dit jaarverslag kijken we ook vooruit. De omvorming van Huygens' Hofwijck heeft de buitenplaats goed gedaan, maar we zijn er nog niet. Ondanks een voor zo'n kleine organisatie ambitieuze programmering, die ook bezoekers trekt, blijft het ontbreken van een tentoonstellingsruimte die aan de hedendaagse museale eisen voldoet en die bovendien meer ruimte biedt dan de slechts tien bij tien meter van Constantijns buitenhuis een voelbaar gemis. De samenwerking met Museum Swaensteyn, die in december 2017 formeel werd bekrachtigd in een samenwerkingsovereenkomst, lijkt de beste manier om een deel van dit probleem aan te pakken. Het bestuur is voornemens om, na twee jaar ervaring te hebben opgedaan met deze samenwerking, in 2020 vervolgstappen te zetten.

Tentoonstellingen & film

Helaine Blumenfeld op Huygens' Hofwijck / Voorburg Sculptuur 2019

De tuin van Constantijn Huygens als een beeldentuin. Het is eerder gedaan. In de jaren vijftig organiseerden enkele jonge Voorburgers op Hofwijck tentoonstellingen van contemporaine beeldhouwkunst. Hun namen waren Wim Beeren en Frits Becht. Later zouden ze carrière maken in de kunst, respectievelijk als directeur van het Stedelijk Museum Amsterdam en als belangrijk verzamelaar en opdrachtgever. Hun tentoonstellingen op Hofwijck, met beelden in het huis én in de tuin, zijn bijna vergeten.

Beeren en Becht beschikten over een tuin die oogde als een gemiddeld stadspark. Na de reconstructie van de oorspronkelijke tuin in 2004 beschikken we over een totaal andere tuin. Een plek die is gebaseerd op een idee. Een plek waar je door de vele hagen na iedere hoek die je omslaat een andere blik op de tuin krijgt. Een plek dus die ook veel beter geschikt is voor het gebruik als beeldentuin. Dat bewees Eppe de Haan met de eerste editie van Voorburg Sculptuur, in 2018, en dat maakte de expositie van Helaine Blumenfeld in 2019 nog eens duidelijk.

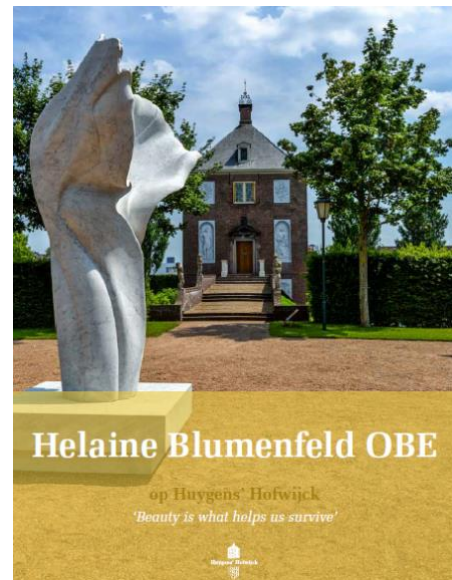
Helaine Blumenfeld

Helaine Blumenfeld mag je beschouwen als de 'grande dame' van de Britse beeldhouwkunst. Zij werkt in Cambridge én al ruim vier decennia in het Italiaanse

Pietrasanta, een kunstenaarsdorp dat aan de voet ligt van de marmergroeven van Carrara. Door bemiddeling van John Sillevius en Eppe de Haan kon van juni tot november een ruimte selectie van haar werk, waaronder een handvol monumentale werken in marmer, in de tuin en het huis worden getoond.

Bij de tentoonstelling verscheen een rijk geïllustreerde tweetalige brochure onder de titel 'Beauty is what helps us survive', waarin Helaine Blumenfeld vertelt over haar *drive*.

In samenwerking met Jacques van Herten en Desi Goudman werd in Pietrasanta en omgeving een dertig minuten durende documentaire gefilmd die onder de titel 'Pietrasanta. Beelden van een stad' in het huis werd vertoond. John

Sillevis deed daarvan de presentatie, Eppe de Haan was de gids ter plekke. De film bevat spectaculaire beelden van de marmergroeven, brengt de beeldhouwers Eppe de Haan en Helaine Blumenfeld in beeld en bevat een prachtig interview van Sillevis met de kunstenares.

De opening van de expositie werd verricht door Mr Peter Wilson, de ambassadeur van Groot-Brittannië in Nederland.

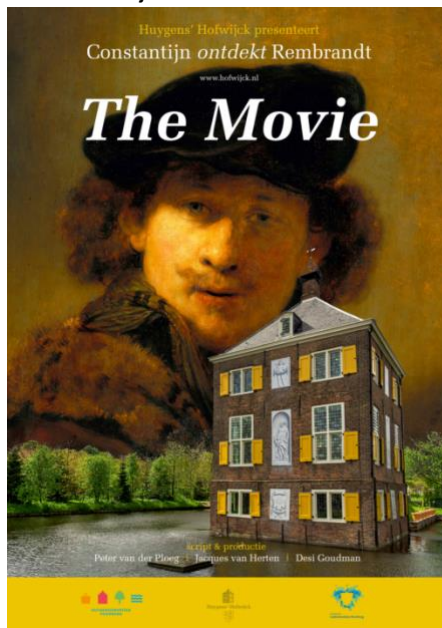

De tentoonstelling kreeg als onderdeel van Voorburg Sculptuur 2019 veel aandacht in de media, wat resulteerde in veel bezoek uit de Haagse regio. Een door het netwerk Sky Art Channel geproduceerde documentaire die in september door de AVRO-TROS in de reeks Close-Up werd uitgezonden zorgde voor

een toeloop in de laatste weken van de tentoonstelling..

Constantijn ontdekt Rembrandt

Constantijn Huygens kan het zich onmogelijk hebben voorgesteld: zijn sfeervolle Pronkzaal omgetoverd in een kleine bioscoop waar een film draait over zijn relatie met Rembrandt van Rijn. Maar dat is precies wat er vrijdag 5 april gebeurde. Voor een volle zaal genodigden vonden, verspreid over de dag, vier 'premières' plaats. Na de succesvolle film over Constantijns reis naar Venetië uit 2017 was dit de tweede maal dat Huygens' Hofwijck koos voor dit moderne en toegankelijke medium. En dat in het Rembrandtjaar.

Constantijn staat te boek als de 'ontdekker' van Rembrandt. In de winter van 1629 bezocht hij de jonge schilder en diens vriend Jan Lievens op in hun Leidse atelier, schreef als eerste op hoe geniaal Rembrandts werk wel was en bezorgde hem in de jaren daarna opdrachten voor het

Haagse hof. Tien jaar zou hun relatie duren, jaren met hoogtepunten én ook wat gedoe en gezeur. Sporen van hun contacten zijn bewaard gebleven, in de vorm van schilderijen, brieven en andere teksten. Sporen die zich bevinden op plekken als het Mauritshuis, het Rembrandthuis, de Koninklijke Bibliotheek, het Koninklijk Huisarchief, de Alte Pinakothek in München en het Städel Museum in Frankfurt. Die sporen en plekken vormen de rode draad in de documentaire 'Constantijn ontdekt Rembrandt'. We maakten de film opnieuw met Jacques van Hertzen en Desi Goudman. En mochten op bijzondere locaties filmen, zoals in de Alte Pinakothek, waar Rembrandts Passiereeks hangt waarover Rembrandt en Constantijn elkaar brieven schreven.

De film werd meerdere keren per week vóór openingstijd vertoond op het grote scherm in de Pronkzaal. Bezoekers konden daarvoor reserveren. Via de 'Museumtip' in de nieuwsbrief voor houders van een Museumkaart kregen we veel

bezoek. Het arrangement voor die groep was dan ook heel aantrekkelijk: men kreeg na aankomst een kopje koffie of thee in de Oudhollandse keuken, Peter van der Ploeg of Karlien Ritter hielden een inleiding en na vertoning van de film was er gelegenheid tot het stellen van vragen. En dat alles, als houder van een Museumkaart, geheel gratis.

Om de brieven die Rembrandt en Constantijn elkaar schreven levendig in beeld te hebben, gaven we de twee briefschrijvers echte stemmen. Constantijn Huygens werd vertolkt door oud-voorzitter Ad Leerintveld, terwijl een enthousiaste Frans Blom Rembrandt voor zijn rekening nam.

Aan het einde van het jaar werd de film integraal op youtube geplaatst, gelijk we dat eerder deden met de film over Constantijns Venetiëreis. De film gaat dan werken als een internationale promotie van het verhaal van Hofwijck.

In oktober 2019 maakten wij met Jacques van Hertzen en Desi Goudman de eerste opnamen voor de documentaire 'Met Constantijn op Oorlogspad'. Dat deden we in Groenlo, tijdens de Slag om Grolle, een grootse re-enactment van de belegering van Grolle uit 1627, de eerste belegering die Constantijn als

secretaris van Frederik Hendrik meemaakte. De film zal op Hofwijck worden vertoond als onderdeel van de landelijke viering van 75 Jaar Vrijheid, in 2020.

Een toevoeging vanuit 2020:

We hadden natuurlijk niet kunnen vermoeden dat de Rembrandtfilm de laatste lange film zou zijn die we met Jacques maakten. Hij overleed in juni 2020 na een kort ziekbed. Huygens' Hofwijck is hem en Desi zeer erkentelijk voor de formidabele inzet gedurende de afgelopen jaren en de warme vriendschap.

Simon Koene op Hofwijck

Op 22 maart opende op Hofwijck een kleine tentoonstelling gewijd aan de kunstenaar Simon Koene en zijn fascinatie voor Rembrandt. Onder de titel 'Met het oog op Rembrandt. Simon Koene op Hofwijck' toonden we daarin een serie van 18 etsen waarin de bekende graficus Koene de confrontatie aangaat met zijn grote voorbeeld Rembrandt.

De reeks 'Met het oog op Rembrandt' ontstond bij toeval. Op 16 februari 1998 viel er bij Simon Koene een brief in de bus van de voorzitter van

de Eerste Kamer der Staten-Generaal, met de uitnodiging een prent te maken ter gelegenheid van de feestelijke viering van de herdenking van de Vrede van Munster. Koene had kort tevoren besloten met etsen te stoppen, na in 30 jaar ruim 300 etsen te hebben vervaardigd. Maar hij liet zich overhalen de etsnaald toch weer ter hand te nemen. En zo ontstond de prent 'Pax', de eerste van de reeks.

Koene volgt Rembrandt op de voet, maar toch niet helemaal. Zijn parafrases, de meeste in spiegelbeeld, worden met roodbruine vlekken op schilderachtige wijze omlijst. Om dit effect te verkrijgen organiseert de maker een probate zuuraanval op de etsplaat. Experimenteren met techniek was tot het laatst een belangrijke drijfveer voor Koenes grafische werk.

Van deze serie etsen bestaan slechts drie complete sets: bij de kunstenaar zelf, in het Rijksmuseum en bij de Haagse verzamelaar Fred Klomp. Deze laatste werd getoond.

Huis en tuin

Onderhoud huis

In 2019 zijn aan het huis de reguliere onderhoudswerkzaamheden verricht. Het wordt merkbaar dat zeven jaar na de meest recente renovatie en restauratie van het huis het jaarlijkse onderhoud meer kosten met zich meebrengt.

Onderhoud tuin

In 2019 werd onder leiding van hortulanus Henk Boers het jaarlijkse terugkerende tuinonderhoud uitgevoerd door de tuin vrijwilligers van Huygens' Hofwijck. Hoveniersbedrijf Van der Tol nam de zware werkzaamheden voor haar rekening, terwijl Walter den Hollander, deskundige in historisch fruit, de oude rassen in de boomgaard snoeide.

Het buitenmuseum bezit naast plantaardig- ook dierlijk cultuurerfgoed: bijen en kwakertjes. De bijen werden door de 'Imker vereniging Den Haag en omstreken' in de boomgaard gehouden en de honing in de nieuwe winkel van Hofwijck verkocht. De kwakertjes, een karakteristieke witte eend, werden door twee van de tuin vrijwilligsters verzorgd.

Het jaarlijks terugkerende reguliere onderhoud door de tuin vrijwilligers zoals het wekelijks grasmaaien en het

tweemaal per seizoen snoeien van de ca. 1100 meter haagbeukhagen werd ook dit jaar weer met succes afgerond. Dankzij het handmatig

verwijderen van on(gewenste)kruid(en) door de tuinrijwilligers werd er van chemische onkruid/insecten bestrijdingsmiddelen geen gebruik gemaakt.

De traditionele nieuwjaarsreceptie van de tuinrijwilligers vond ditmaal

plaats in Museum Swaensteyn, wat door de aanwezigen bijzonder werd gewaardeerd.

Collectie en Conservering

Museale Presentaties

De vaste museale presentaties op Hofwijck *De Gouden Eeuw van Constantijn* en *Christiaan onder de Sterren* zijn in 2019 ongewijzigd gebleven.

In de Oudhollandse keuken is een scherm opgehangen waarop de

bezoeker informatieve filmpjes kan kijken. Het scherm in de Pronkzaal, waarop de Rembrandtfilm werd vertoond, heeft daarmee ook zijn vaste plek verworven. Ofschoon het iets afdoet aan de authenticiteit van de ruimte, geeft het bij lezingen en vergaderingen een groot voordeel.

Publieks- en activiteitenprogramma

Huygens' Hofwijck biedt gedurende het jaar een uitgebreid programma van eendaagse evenementen en publieksactiviteiten aan, zoals lezingen, concerten en workshops voor kinderen. Hieronder volgt daaruit een greep.

Dichter op Hofwijck

In 2019 organiseerde Huygens' Hofwijck voor de achtste keer in het kader van de landelijke poëzieweek de dichtwedstrijd Dichter op Hofwijck. Het thema van de Poëzieweek was ditmaal 'Vrijheid', het motto 'Zonder handen, zonder tanden'. Ruim zeventig dichters stuurden een gedicht in. De winnaars werden gehuldigd tijdens een feestelijke dichtavond: v.l.n.r. Monica Boschman

(1), Freek Boon (2 en Publieksprijs) en Karen de Boer (3)

Dit jaar werd de shortlist op een luchtige wijze afgedrukt op een dubbele pagina in Het Krantje. Dat gaf veel extra aandacht.

Museumnacht Kids

Op zaterdag 16 maart was de Museumnacht Kids. Speciaal voor jonge culturele nachtbrakers tussen de 4 en 12 jaar oud openden zo'n 20 musea in Den Haag en Voorburg hun deuren tussen 17.00 – 22.00 uur. Huygens' Hofwijck deed mee en bood een mooi programma vol met de leukste activiteiten, georganiseerd vanuit het speelse thema 'Fantasie'.

Nationale Museumweek

De Nationale Museumweek die de Museumvereniging jaarlijks in april organiseert, is het vervolg op het populaire Museumweekend. Ook Huygens' Hofwijck deed hieraan mee

en organiseerde speedrondleidingen in het huis en de tuin.

Nacht van de vluchteling

Dit landelijke evenement, waarbij deelnemers gedurende een nacht een grote afstand te voet afleggen en daarmee geld inzamelen voor de hulp aan vluchtelingen, deed dit jaar voor het eerst Hofwijck aan. Ruim 1.200 wandelaars namen er een moment rust of aten wat, waarna ze het laatste traject naar Den Haag Centrum ondernamen.

Dag van het kasteel

Tweede Pinksterdag is sinds enkele jaren traditiegetrouw de Dag van het Kasteel, inmiddels een jaarlijks

terugkerende editie, opnieuw een succes. 879 bezoekers en bezoekerkes genoten van het verkleden als Prinsje of Prinsesje, de Oudhollandse spelletjes, stonden in de rij voor het schminken, toverden cupcakes om tot echte kasteelgebakjes, knipten en beschilderden een kroon, keken en luisterden naar de grote prinsessen DeepDeep, gingen met Constantijn en Christiaan op de foto aten van de heerlijke, door de vrijwilligers gebakken taarten, oefenden Constantijns geheimschrift en nog veel meer. Kortom, dit wordt volgend jaar wegens succes herhaald.

Zondagochtendconcerten

In 2019 werden door vrijwilliger Jan Verduin opnieuw zondagochtendconcerten georganiseerd. Meer dan voorgaande jaren werden de concerten door Karlien Ritter veelvuldig gepromoot via de sociale media. Dat maakte het verschil: vrijwel alle concerten zaten vol of bijna vol.

Cultureel Zomerfestival

Huygens' Hofwijck en Museum Swaensteyn presenteerden zich eind augustus samen tijdens het Cultureel Zomerfestival in Voorburg.

Haags Uitfestival

Dit jaar nam Huygens' Hofwijck samen met Museum Swaensteyn en de overige lokale erfgoedpartners deel aan deze Haagse culturele markt aan het begin van het culturele seizoen.

Haagse Museumnacht

Tijdens de Museumnacht op zaterdag 5 oktober ontving Hofwijck ruim 500 bezoekers, Binnen de groep van 20 Haagse instellingen die meedoen is de buitenplaats een opvallende verschijning. De gratis pendelbusverbinding met het centrum van Den Haag werkte uitstekend.

Bob's zondagochtend-colleges

Vrijwilliger Bob Commerell, als oud-docent een geboren verteller, organiseerde een nieuw product: het zondagochtend-college. Hij gaf het in de Pronkzaal, waar hij een groot aantal museale objecten had samengebracht waarover hij zou vertellen. Het was een succes.

Open Monumentendag

Op zaterdag 8 september was het Open Monumentendag. Zoals ieder jaar stelde Huygens' Hofwijck de buitenplaats open voor geïnteresseerden en waren er gratis rondleidingen door huis en tuin. Ook waren er speciale familierondleidingen.

Kerst op Hofwijck

Het verslagjaar werd qua evenementen afgesloten met Kerst op Hofwijck. In de vitrines op alle verdiepingen van het huis was een grote collectie miniatuur kerststalletjes te zien. In combinatie met de kersttentoonstelling in Museum Swaensteyn werd de presentatie goed bezocht. Het huis, dat net ervoor door enkele tientallen vrijwilligers onder aanvoering van Anne-Marth van der Touw in kerstsfeer was gebracht, zag er daardoor gedurende de feestdagen betoverend uit.

Overige evenementen

Naast de genoemde evenementen nam Huygens' Hofwijck deel aan tal van andere, zoals de lokale Erfgoeddag Schatten aan de Vliet, de Voorburgse Rondgang, het Corbulofestival, en de Vlietdagen. Steeds met openstelling tegen korting, met gratis rondleidingen of andere speciale activiteiten. De vaararrangementen met rederij De Ooievaart waren in het voorjaar en de zomer populair.

Museumbezoek

In 2019 brachten 16.758 mensen een bezoek aan Huygens' Hofwijck. Dat is nagenoeg gelijk aan het voorgaande jaar.

Terugkijkend over de afgelopen vijf jaar is er een gestage toename van het bezoek te zien, een lijn die in 2017 iets afvlakte, in 2018 weer iets aantrok en dit jaar gelijk blijft. .

Voor de individuele museumbezoekers was Huygens' Hofwijck het gehele jaar open op dinsdag, woensdag, donderdag, zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur. Hofwijck was dit jaar, zoals gewoonlijk, op feestdagen gesloten, behalve op Tweede Pinksterdag en Tweede Kerstdag.

Zakelijke markt en museumwinkel

In het verslagjaar was Huygens' Hofwijck opnieuw een geliefde locatie voor partijen, vergaderingen en andere particuliere en zakelijke bijeenkomsten. Het gaat daarbij om lunches, recepties en exclusieve diners in zowel de Pronkzaal als de Oudhollandse keuken. Daarnaast waren er op Hofwijck weer prosecco arrangementen, lunches, borrels en high tea's waarbij de catering door de vrijwilligers werd verzorgd, soms in samenwerking met de cateraar. Het aantal ontvangsten voor deze zakelijke markt bedroeg in het verslagjaar 66, een lichte achteruitgang in vergelijking met het jaar ervoor. De vergaderarrangementen in het poortgebouw vormen met 28 (tegen 12 in 2017, 26 in 2018) de grootste partij. De verhuurinkomsten en de cateringinkomsten vormen een belangrijke bijdrage aan de exploitatie van Hofwijck.

De beheerder, Astrid van Nes, en het hoofd museale zaken, Karlien Ritter, spelen een belangrijke rol in de organisatie van de speciale ontvangsten. De nieuwe aanpak voor

het professionaliseren van de zakelijke markt zorgde ervoor dat aanvragers in vrijwel alle gevallen binnen een dag een voorstel en offerte ontvingen.

Het aantal huwelijksvoltrekkingen bedroeg in het verslagjaar 9. Dat is een terugval, in lijn met de dalende trend de afgelopen jaren. Het aantal locaties in de gemeente Leidschendam-Voorburg waar kan worden getrouwd is de afgelopen periode sterk toegenomen. Dat betekent meer concurrentie op de huwelijksmarkt. Ook merken we dat er

meer vraag is naar locaties waar een grote groep gasten kan worden ontvangen.

Om dit in het juiste perspectief te kunnen beoordelen: aan een vergaderarrangement verdient Hofwijck wezenlijk meer dan aan een huwelijk.

De museumwinkel, die wordt beheerd door Astrid van Nes, realiseerde in 2019 een omzetsijging van 33%. Daarmee wordt de trend van de afgelopen jaren voortgezet.

Communicatie

Free publicity

Hofwijck voerde in 2019 opnieuw een effectieve communicatie- en marketingstrategie gericht op free publicity. Er verschenen artikelen in de landelijke, regionale en plaatselijke media. RTV Midvliet en RTV West besteedden regelmatig aandacht aan de buitenplaats. Door dit actieve communicatiebeleid is het rendement zeer hoog.

Website en social media

De aantrekkelijke website functioneerde goed en is een visitekaartje voor de buitenplaats. De inhoud op de website werd regelmatig vernieuwd. Naast de website werd het gebruik van facebook, twitter en instagram flink uitgebreid.

Relatiemanagement en samenwerking

Huygens' Hofwijck heeft ook in 2019 veel tijd gestoken in de contacten met stakeholders: de gemeente, het college van B&W, (culturele) samenwerkingspartners, de provincie Zuid-Holland en vele anderen.

Hofwijck werkt samen met diverse partners en heeft strategische allianties met musea, culturele instellingen, het bedrijfsleven, scholen, media, diverse non-profitorganisaties en natuurlijk het publiek.

Peter van der Ploeg heeft zitting in diverse werkgroepen en denktanks die zijn ontstaan uit de Erfgoedlijnen Landgoederenzone en de Erfgoedlijn Limes van de Provincie Zuid-Holland. Voor de landgoederen leidt dat tot een ruimtelijk en nieuwe positionering van de Zuid-Hollandse landgoederen en buitenplaatsen. Dat nieuwe merk, Hollands Buiten, is in 2019 gelanceerd. Hofwijck verwacht te profiteren van deze nieuwe publieksbenadering. Peter van der Ploeg nam namens Huygens' Hofwijck en Museum Swaensteyn ook deel aan de Stuurgroep Huygenskwartier.

Karliën Ritter verzorgt de contacten met de ondernemers in het Huygenskwartier, en heeft daartoe zitting in het overleg van de kernondernemers en de Stuurgroep

Sociale Media. Ook nam zij namens beide musea deel aan de gemeentelijke Subsidietafel Basisvaardigheden en Talentontwikkeling, en aan het provinciale Communicatieoverleg. Bij afwezigheid van de directeur nam zij voor hem waar.

Educatie

Cultuurmenu

In 2019 participeerde Hofwijck opnieuw in het Cultuurmenu Leidschendam-Voorburg. Leerlingen maken daarin onder schooltijd kennis met muziek, dans, theater, beeldende kunst en cultureel erfgoed. Veel groepen 7 uit de Gemeente Leidschendam-Voorburg bezochten Hofwijck voor het speciale lesprogramma over Christiaan Huygens. Kinderen gaan zelf ontdekkend leren. Ze komen achter de betekenis van wetenschap in de zeventiende eeuw, leren over het leven van deze wereldberoemde wetenschapper en de historische context. In groepjes houden de leerlingen zich bezig met praktische opdrachten en proefjes. Ze lezen over Christiaans kinderjaren en zijn tijd op Hofwijck en maken op touchscreens de 'Chrisquiz'.

Voor Havo&Vwo leerlingen is er *Huygens en Hofwijck in de zeventiende eeuw*. Leerlingen krijgen

tijdens deze museumles een kijkje in de zeventiende eeuw door middel van een interactieve rondleiding en maken zo kennis met Constantijn Huygens op de verdieping *De Gouden Eeuw van Constantijn* en met Christiaan Huygens op de zolderverdieping *Christiaan onder de sterren*.

Speciaal voor de leerjaren 2 en 3 van Havo en Vwo is de les *Christiaan onder de sterren*. Met een lesbrieff gaan leerlingen zelf op pad door het museum.

In totaal hebben bijna duizend scholieren uit het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs Hofwijck in 2018 bezocht.

Van de overige educatie-activiteiten is het aardig om de Museumjeugduniversiteit te noemen, die ook dit jaar weer in samenwerking met Kasteel Duivenvoorde werd georganiseerd.

Giften aan Hofwijck

De in 2002 opgerichte stichting 'Vrienden van Huygensmuseum Hofwijck' heeft ten doel het bevorderen van de belangstelling voor Constantijn Huygens en zijn familie en voor Huygens' Hofwijck te Voorburg.

Zowel de Stichting als de Vereniging zijn door de Belastingdienst aangemerkt als Culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI). Giften en legaten of

erfstellingen zijn voor Hofwijck vrij van schenk- en erfbelasting. Bij een gift aan Hofwijck mag in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van die gift afgetrokken worden. Dit geldt tot een bedrag van maximaal € 5.000 aan culturele giften per jaar. Een schenking van € 1.000 kost dan nog slechts € 350 bij een tarief van 52% inkomstenbelasting en € 475 bij een tarief van 42% inkomstenbelasting.

De Vereniging

Leden en donateurs

Het aantal leden en donateurs bedroeg eind 2019: 240

Bestuur

Het bestuur bestond eind 2019 uit:

mr. Harry Kortman voorzitter

dr. Arno Kuipers lid

Dhr. Wang Ch. Choy secretaris en interim-penningmeester

Personeel

De staf bestond eind 2019 uit:

drs. Peter van der Ploeg (0,6) directeur

Henk Boers (0,2) hortulanus

Astrid van Nes (1,0) beheerder

drs. Karlien Ritter (0,3) hoofd museale zaken

drs. Femke Overdijk (projectmatig) conservator

Tanja Pulles (0,15) financiële administratie

Roos Diks (0,15) huishoudelijk medewerker

Karliën Ritter, Tanja Pulles en Femke Overdijk worden ingehuurd van Museum Swaensteyn, waar zij dezelfde functies vervullen. Peter van der Ploeg is in dienst bij beide musea, maar dan op basis van separate aanstellingen.

Een heuglijk feit waarvan melding moet worden gemaakt is de Koninklijke onderscheiding die Wang Choy in april uit handen van burgemeester Tigelaar ontving. Deze erkenning was weliswaar voor zijn verdiensten vóór zijn aanstelling bij Hofwijck, maar het bestuur wil hem vanaf deze plek toch nog gelukwensen met deze gebeurtenis.

Huis- en tuinvrijwilligers

Huygens' Hofwijck telde aan het eind van 2019 53 vrijwilligers voor het huis en 38 vrijwilligers voor de tuin. De huisvrijwilligers verzorgden de kassadiensten zowel in het weekend als doordeweeks. Zij assisteerden bij educatie, concerten, activiteiten, catering en communicatie. Ook gaf een aantal vrijwilligers rondleidingen. De prosecco-arrangementen na een huwelijk zijn erg geliefd bij de doelgroep. De vrijwilligers van Hofwijck verzorgen de catering daarvan op een enthousiaste manier. Ook de high tea arrangementen en lunches worden door hen begeleid. Dat zorgt voor een belangrijk deel van de inkomsten van Hofwijck. De huisvrijwilligers worden professioneel aangestuurd door de beheerder.

Van begin maart tot eind november is er weer een heel jaar in de tuin gewerkt. De reguliere tuinwerkzaamheden werden verdeeld tussen de vrijwilligers en hoveniersbedrijf Van der Tol. Die verdeling van taken voor het jaar 2018 werd wederom in samenspraak met de vrijwilligers vastgelegd in een takerschema.

Hofwijck beschikt over een vrijwilligersbeleid en een vrijwilligersstatuut. De vrijwilligers tekenen na een introductieperiode van een maand de vrijwilligersovereenkomst. Bij elkaar wordt er per jaar zo'n 3250 uur aan werk verzet door huisvrijwilligers. De tuinvrijwilligers verzetten 2000 uur werk.

De huisvrijwilligers kwamen elke twee maanden bij elkaar. Ook waren er informatieve bijeenkomsten voor de huis- en tuinvrijwilligers. Astrid van Nes is vrijwilligerscoördinator.

Voor huis- en tuinvrijwilligers werd in december een afsluitende bijeenkomst georganiseerd. De directie bedankte daarbij de vrijwilligers voor hun enorme inzet en betrokkenheid. Zij ontvingen namens het bestuur als dank een cadeaubon.

De huis- en tuinvrijwilligers op Huygens' Hofwijck zijn van zeer grote waarde. Zij zijn ware ambassadeurs van de buitenplaats en zetten hun tijd en ervaring in voor het museum en de tuin. Hofwijck heeft daar veel profijt van. Aan het eind van het verslagjaar maakten de volgende vrijwilligers deel uit van het team.

Huisvrijwilligers

Nellie van Hoeven	Ellen van Hasselt	Gemma Vezzola
Hans Dikker Hupkes	Mary van Kasteren	Wang Choy
Thea van der Graaff	Trui Casteleijn	Marga Baak
Bob Commerell	Ellen Driessen	Marion Kolpa
Iet Beekman	Nellie vd Laar	Ellie van der Ster
Nel van Hoeven	Carlo Vezzola	Wijnand Wiegeraadt
Lies Zwanenburg	Annemarie vd Wal	Jack Zuurmond
Leonie Kool	Yvonne Al	Els Tews
Alexa Hardon	Chantal Gefken	Erica van Lare
Anneke Verkerk	Jane Choy	Karin de Leeuw
Dick ten Hove	Fons Draisma	Frans Schoevaars

Marianne Stikvoort	Joep Pulles	Ellen Edelenbos
Bep Verstallen	Willemien Alberts	Els Janse
Christien Verschut	Hans Nelck Soede	Gwen Sebus
Thed Leeuwendaal	Ellen van Let	Lies Zwanenburg
Diet Toet	Karline Vandenbroecke	Karlijn Vollebregt
Marijke Vroegop	Cassandra Vrolijk	Jack Zuurmond
Jan Verduijn (programmering concerten)		
Kees van der Leer (Hofwijck historicus)		
Jacques van Herten † en Desi Goudman (documentaires)		

Tuinvrijwilligers

Anat van Weegberg	Anke de Hoop	Anneke Visser
Annemarie Splinter	Annemarth vd Touw	Margriet Mol
Auke Oevering	Carlo Vezzola	Corrie Westgeest
Diane Hermse	Ellen van Hasselt	Elli van Alderwegen
Greet Sikkens	Hans Ooms	Ideke Penning
Inge Ooms	Jacques Plugge	Janny Schipper
José Ouwendijk	Loekie Laurentiu	Marianne Nugteren
Marion Tump	Renate Huber	Sylvia Simonis
Swanita Klein	Ton van Eijk	Hester Elemans
Henk Letter	Walter Kickert	Mary Jermias
Hans Raaman	Margriet Mol	Ruud van der Sluis
Rob Wuite	Jan Willem vd Werff	Mary Jermias
Margriet Mol	MonicaLovric	

Financieel jaarverslag 2019

Rekening van opbrengsten en kosten

	begroting		realisatie	
	2019	2019	2019	2018
Opbrengsten				
Subsidie Gemeente	89.700	94.717	93.331	
Subsidie overig	5.000	-	6.398	
Algemene sponsoring	8.000	14.398	13.000	
Fondsen		-	11.000	
Verhuur Hofwijck	25.000	38.659	33.122	
Entreegelden	40.000	34.475	35.013	
Contributies, donaties en giften	8.750	9.339	15.781	
Overige inkomsten	22.500	17.623	15.387	
Totaal opbrengsten	198.950	209.211	223.032	
Kosten				
Personeelskosten	84.000	80.643	87.644	
Vaste en wisselende presentaties	36.200	23.919	17.506	
Energiekosten	7.500	15.944	25.012	
Onderhoudskosten tuin	25.000	33.924	24.266	
Overige huisvestingskosten	14.500	13.776	17.615	
Kantoorkosten	17.000	21.724	21.463	
Publiciteit	6.000	9.164	10.896	
Algemene kosten	8.000	8.296	8.262	
Financiële lasten	-	1.704	1.865	
Totaal kosten	198.200	209.094	214.529	
Saldo	750	117	8.503	

Balans

Activa	31/12/2019	31/12/2018
Vaste activa		
Historische buitenplaats Hofwijck	pm	pm
Vlottende activa		
Vorraden	23.700	16.728
Debiteuren	2.508	16.228
Nog te ontvangen bedragen	38.487	21.351
Omzetbelasting	2.431	1.864
Vooruitbetaalde bedragen	7.969	11.426
Liquide middelen	9.932	24.192
Totaal activa	85.027	91.789
Passiva	31/12/2019	31/12/2018
Eigen vermogen	-18.587	-18.704
Voorzieningen		
Meerjarenonderhoud buitenplaats	16.400	16.400
Aankoopfonds	3.603	3.603
Boekenfonds	959	959
Schulden op lange termijn		
Hypotheek NRF	21.137	24.539
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	49.855	37.271
Nog te betalen bedragen	4.661	19.115
Vooruit ontvangen bedragen	5.000	5.976
Belastingen en premies	1.999	2.630
Totaal passiva	85.027	91.789

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Historische buitenplaats

Hofwijck

De historische buitenplaats Hofwijck bestaat uit het gebouw Hofwijck, de tuin en de Hofpoort. Het is een rijksmonument; het monumentennummer is 508185.

Het gebouw Hofwijck met tuin en water aan het Westeinde 2a te Voorburg is eigendom van Vereniging Hofwijck. Het is kadastraal bekend gemeente Voorburg, sectie F, nummer 7850 en is groot 1 ha, 42 a en 47 ca. De WOZ-waarde over 2019 bedroeg € 200.000 (€ 198.000 over 2018). Het gebouw Hofwijck is niet belast met hypothecaire inschrijvingen.

Aan het Westeinde 2 te Voorburg ligt de Hofpoort. Ook dit gebouw is eigendom van Vereniging Hofwijck. Het is kadastraal bekend gemeente Voorburg, sectie F, nummer 4887 en is groot 1a en 73 ca. De Hofpoort herbergt de toegang tot de buitenplaats, kassa, museumwinkel, kantoor en vergaderruimten. De WOZ-waarde over 2019 bedroeg € 341.000 (€ 319.000 over 2018).

De Hofpoort is belast met twee hypothecaire inschrijvingen. De eerste ten behoeve van ABNAMRO als zekerheid voor een kredietfaciliteit van € 31.765 en een tweede ten behoeve van Stichting Nationaal Restauratiefonds als zekerheid voor een lening voor de Restauratieprojecten Hofwijck, oorspronkelijk groot € 79.412. Eind 2019 was nog verschuldigd € 21.137. Van de kredietfaciliteit via de ABNAMRO is in 2019 geen gebruik gemaakt.

Vorraden

Dit betreft de voorraad artikelen voor de museumwinkel. De voorraden zijn gewaardeerd op basis van inkoopprijs.

Nog te vorderen bedragen

Hierin zijn begrepen te ontvangen bedragen van de Museumkaart, Rijksdienst voor de Monumentenzorg en de subsidieafrekening.

Nog te ontvangen BTW

Dit heeft betrekking op de aangifte BTW over de maand december 2019.

Vooruitbetaalde bedragen

Dit bedrag bestaat uit facturen die in 2019 zijn ontvangen, maar waar de kosten betrekking hebben op 2020.

Voorziening meerjarenonderhoud buitenplaats

Evenals voorgaande jaren heeft ook in 2019 er geen dotatie aan deze voorziening plaatsgevonden en zijn er ook geen kosten ten laste van de voorziening gebracht, derhalve omvat deze voorziening nog steeds een bedrag van € 16.400. In 2020 zal een aanzet worden gegeven aan de vernieuwing van een meerjarenonderhoudsplan.

Voorziening aankoopfonds

In het aankoopfonds worden gelden bijeengebracht voor aankoop van museale objecten. In 2019 zijn er geen aankopen gedaan en bedraagt deze voorziening nog € 3.603.

Voorziening boekenfonds

In 2019 waren er geen mutaties in het boekenfonds. Eind 2019 was er € 959 in het boekenfonds aanwezig.

Schulden op lange termijn

De hypothecaire geldlening van het Nationaal Restauratiefonds is in 1995 aangegaan voor de Restauratieprojecten Hofwijck. Het rentepercentage bedraagt 3,3. Deze rente is vast gedurende de gehele 30-jarige looptijd van de lening. Als zekerheid is een recht van hypotheek op de Hofpoort verleend. De gemeente Voorburg heeft voor deze hypothecaire lening gemeentegarantie afgegeven. De lening was oorspronkelijk groot € 79.412. Eind 2019 was nog verschuldigd € 21.137.

Schulden op korte termijn

De Vereniging beschikt bij ABN-AMRO Bank over een rekening-courant krediet van € 31.765. In 2019 is geen gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit. Op basis van de huidige situatie zal deze kredietfaciliteit niet worden stopgezet

zoals in de jaarvergadering 2018 was voorgesteld.

Nog te betalen bedragen

Dit betreft voornamelijk kosten die betrekking hebben op 21019 waarvan de factuur in 2020 is ontvangen.

Vooruit ontvangen bedragen

Deze post betreft een tweetal schenkingen van elk € 2.500 door Henk Boers en Kees van der Leer bestemd voor de Engelse vertaling van het boek Huygens' Hofwijck.

Afdracht loonbelasting, sociale lasten en pensioen

De schuld van € 1.999, inzake afdracht loonheffing, sociale premies en pensioen heeft betrekking op de afdracht over de maand december 2019. Alle bedragen zijn begin 2020 voldaan.

HUYGENS' HOFWIJCK

Adres

Westeinde 2a
2275 AD Voorburg
Telefoon (070) 387 23 11
www.hofwijck.nl
info@hofwijck.nl

Lidmaatschap van Vereniging Hofwijck

De contributie bedraagt € 25 per jaar.
Aanmelden als lid kan via www.hofwijck.nl.

Openingstijden

Het gehele jaar op dinsdag, woensdag, donderdag, zaterdag en zondag van 12:00 tot 17:00 uur.

Alle feestdagen, behalve Tweede Kerstdag en Tweede Pinksterdag gesloten.

Audiotour

Bezoekers kunnen op Hofwijck gebruik maken van een gratis audiotour. Het boeiende verhaal van Hofwijck, Constantijn en Christiaan Huygens komt zo echt tot leven. De audiotour is in het Nederlands, Engels en Duits beschikbaar en is in de toegangsprijs begrepen. Kinderen van 8 t/m 11 jaar kunnen met Hofwijck kennismaken door een speciaal voor hen bestemde audiotour.

Entreprijzen inclusief audiotour

Volwassenen:	€ 6,00	Museumkaart:	gratis
Jongeren 6 t/m 18 jaar:	€ 3,00	Leden en donateurs:	gratis
CJP/Cultuurkaart:	€ 3,00		

Bereikbaarheid

met de auto:

Vanaf het Prins Clausplein (vanuit de richting Amsterdam A4, Utrecht A12, Rotterdam A13) richting Den Haag aanhouden. Op de A12 (Utrechtse Baan) afrit 4 Voorburg nemen. Na de afrit driemaal rechts, onder de snelweg door en de eerste afslag links. Doorrijden tot de ingang van Hofwijck aan de overzijde van het Stationsplein.

Parkeren onder het viaduct.

met de trein:

Station Voorburg, aan de spoorlijn Den Haag-Utrecht, is gebouwd op de voormalige overtuin van Hofwijck. De ingang van Hofwijck ligt dan ook schuin tegenover het station aan het Stationsplein.

met de bus:

HTM-bus 23 en 26 en Connexxionlijn 39 en 45 stoppen bij Station Voorburg.